

Al vóór de puberteit maken kinderen een belangrijke ontwikkeling door op het gebied van relaties en seksualiteit. Scholen kunnen kinderen hierin ondersteunen. Niet voor niets zijn ook basisscholen sinds 2012 verplicht aandacht te besteden aan seksualiteit en seksuele diversiteit. Rutgers helpt leerkrachten bij het geven van relationele en seksuele vorming.

Juf, ...?

Waarom hebben jongens een piemel en meisjes niet? Wat betekent 'homo'? 'Wat gebeurt er met mij in de puberteit?' Kinderen hebben allerlei vragen, ook in de klas. Ze hebben recht op eerlijke informatie, op een manier die past bij hun leeftijd en ontwikkelingsfase. Via internet stuiten kinderen tegenwoordig onbedoeld of bedoeld op seksuele beelden, maar die geven vaak een eenzijdig, beperkt, of verkeerd beeld. Het is belangrijk om daar goede informatie tegenover te zetten.

Een goede start

Door al van jongs af aan open te praten over relaties en seksualiteit is het een gewoon onderwerp voor kinderen. Daarom is het goed om al met relationele en seksuele vorming te starten in groep 1. Zelfbeeld, respectvolle omgang met elkaar, weerbaarheid en verschillende relatievormen zijn net als puberteit en voortplanting onderdeel van relationele en seksuele vorming. Want: kinderen en jongeren die lekker in hun vel zitten, weerbaar zijn, maar ook respectvol zijn naar anderen, kunnen later beter gezonde seksuele relaties aangaan.

Ouders betrekken

Seksuele opvoeding is in de eerste plaats een taak voor de ouders. Ouders vinden het echter soms lastig om met hun kind over seksualiteit te praten, en beginnen daardoor te laat of geven beperkte informatie. Uit ervaring weten we dat de meeste ouders het prettig vinden dat de school deze onderwerpen (ook) oppakt. Wel willen ze van tevoren graag goed geïnformeerd worden over wat er wordt behandeld. Dan zijn ze voorbereid als hun kind met vragen

thuiskomt. Het is mooi als ouders thuis ook met de kinderen over de onderwerpen praten en hierbij hun eigen boodschappen meegeven.

Winst voor scholen

De lessen relationele en seksuele vorming passen binnen het leergebied 'Orientatie op jezelf en de wereld' en sluiten aan bij kern-doelen 34, 37 en 38. Uit onderzoek in de bovenbouw blijkt dat jongens en meisjes na de lessen makkelijker met elkaar omgaan en elkaar eerder aanspreken op ongewenst gedrag. Ook worden er minder incidenten rond seksualiteit gerapporteerd, zoals gluren in de kleedkamers, seksuele spelletjes of seksuele grensoverschrijding. De kennis van leerlingen is toegenomen en de meeste leerlingen hebben een positievere houding ten opzichte van homoseksualiteit. Bovendien zijn ze zelfbewuster in vergelijking met leerlingen die geen relationele en seksuele voorlichting hebben gekregen.

Vignet Gezonde School

Scholen die structureel relationele en seksuele vorming geven kunnen het certificaat Relaties en Seksualiteit van Vignet Gezonde School behalen. Kijk voor meer informatie op www.vignetgezondeschool.nl

Week van de Lentekriebels

Rutgers en de GGD'en organiseren jaarlijks de 'Week van de Lentekriebels'. Grijp deze projectweek aan om op een leuke en laagdrempelige manier lessen over relaties en seksualiteit uit te proberen, in groep 1 t/m 8. GGD'en bieden ondersteuning aan de scholen die meedoen. Dat kan zijn met een workshop voor leerkrachten of bij het organiseren van een ouderavond.

Kijk voor deelname of meer informatie op www.weekvandelentekriebels.nl

seksuelevorming.nl

www.seksuelevorming.nl
[@seksuelevorming](https://twitter.com/seksuelevorming)
Abonneren op de nieuwsbrief:
seksuelevorming@rutgers.nl

Rutgers

Kenniscentrum
seksualiteit

Rutgers

Kenniscentrum
seksualiteit

Kriebels in de klas

Relationele en seksuele vorming
in het basisonderwijs

Over Rutgers

Het beleven van seksualiteit moet voor ieder mens vrijwillig, veilig en fijn zijn. Met veel passie zetten wij ons daarvoor in. In Nederland staat de naam Rutgers al decennialang voor open, eerlijke en positieve seksuele voorlichting. Tegenwoordig ondersteunen we met name professionals in zorg en onderwijs in het bespreekbaar maken van seksualiteit. Op basis van onderzoek vergaren we kennis en ontwikkelen we effectieve methoden. Ook zetten we onze kennis en expertise in om beleid te beïnvloeden. Het succes van Rutgers wordt ook in andere landen gezien. Dit inspireert ons om met organisaties overal in de wereld te werken aan seksuele gezondheid en aan vrije keuze in relaties, seksualiteit en het krijgen van kinderen.

Om u te helpen...

Op Seksuelevorming.nl vindt u allerlei materialen, tips en voorbeelden die het lesgeven over relaties en seksualiteit leuker en makkelijker maken.

seksuelevorming.nl

Voor leerkrachten

Kriebels in je buik

Digitaal lespakket voor groep 1 tot en met 8, met leuke interactieve werkvormen op het digibord. De lessen volgen de seksuele ontwikkeling van kinderen. Stel zelf een les samen uit vaste en optionele onderdelen.

www.kriebelsinjebuik.nl

Kriebels op school

Draaiboek voor het organiseren en invullen van een ouderbijeenkomst over relationele en seksuele vorming.

Richtlijn Seksuele Vorming

In de richtlijn wordt beschreven welke thema's in welke ontwikkelingsfase relevant zijn voor seksuele vorming en wat kinderen in elke fase zouden moeten weten, vinden en kunnen op het gebied van relaties en seksualiteit.

Anticonceptiekoffer

Vertellen over anticonceptiemiddelen en hoe deze werken? In de koffer zitten alle middelen, folders voor leerlingen en een handleiding met informatie en werkvormen voor de leerkracht.

Voor kinderen

Ik vind jou lief

Vertelt kleuters in eenvoudige woorden waar baby's vandaan komen, wat het verschil is tussen jongens en meisjes en over verliefdheid en seksuele gevoelens.

Ben jij ook op mij

Boek voor kinderen van 6-11 jaar over het verschil tussen vriendschap en verliefd zijn, lichamelijke veranderingen als je ouder wordt, vrijen en voortplanting.

Pubergidsen

Informatie, tips, en antwoorden op prangende vragen over veranderingen in de puberteit.

Puberkwartet

Voor kinderen tussen 10 en 12 jaar, om spelenderwijs kennis te maken met verschillende aspecten van de puberteit, relaties en seksualiteit.

Voor ouders

Brochure Seksuele ontwikkeling van kinderen 0-18 jaar

Leuke illustraties en korte teksten maken duidelijk hoe de seksuele ontwikkeling van kinderen verloopt en wat de rol van ouders hierin is.

Brochure Seksuele opvoeding van kinderen 0-6 jaar

Tips voor het begeleiden van jonge kinderen in hun seksuele ontwikkeling. Over het ontdekken van het eigen lichaam en dat van anderen, het ja- en nee-gevoel en vragen die kinderen kunnen hebben.

Brochure Seksuele opvoeding van kinderen 6-9 jaar

Informatie en tips voor het begeleiden van kinderen in hun seksuele ontwikkeling. Met onderwerpen als verliefdheid, vriendschappen, zelfbeeld en de (pre-)puberteit.

Nee! Het boek over ja en nee zeggen

Kleine kinderen leren op een luchtige manier wanneer ze ja en wanneer ze nee kunnen zeggen en op welke manier.

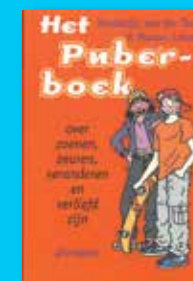

Brochure Seksuele opvoeding van kinderen 9-15 jaar

Informatie en tips voor het begeleiden van pubers in hun seksuele ontwikkeling. Met onderwerpen als de puberteit, weerbaarheid, voortplanting en anticonceptie.

Het Puberboek

Over zoenen, zeuren, veranderen en verliefd zijn.

Brochure Seksuele opvoeding van kinderen met een beperking 0-18 jaar

De seksuele ontwikkeling en opvoeding van kinderen met een licht-verstandelijke, auditieve, visuele en lichamelijke beperking, een stoornis in het autisme spectrum en ADHD.

